

BOG

ER MOR DØD (/BOEGER/ER-MOR-DOED)

Af Vigdis Hjorth (/forfattere/vigdis-hjorth) (2020)

Log ind (/user/login?destination=/boeger/er-mor-doed) for at anmelde

Facebook

([http://www.facebook.com/share.php?u=http://litteratursiden.dk/boeger/er-mor-doed&title=Er mor død](http://www.facebook.com/share.php?u=http://litteratursiden.dk/boeger/er-mor-doed&title=Er%20mor%20død))

Tweet

([https://twitter.com/intent/tweet?url=http://litteratursiden.dk/boeger/er-mor-doed&status=Er mor død+http://litteratursiden.dk/boeger/er-mor-doed](https://twitter.com/intent/tweet?url=http://litteratursiden.dk/boeger/er-mor-doed&status=Er%20mor%20død+http://litteratursiden.dk/boeger/er-mor-doed))

Når mor ikke er den bedste i verden. Vigdis Hjorths hudløse roman om en datters smertefulde mor-opgør er en af efterårets helt store læseoplevelser.

TAGS:

FAMILIEN (/TAXONOMY/TERM/2968)

MOR-BARN FORHOLDET (/TAXONOMY/TERM/7363)

FORÆLDRE-BARN FORHOLDET (/TAXONOMY/TERM/3378)

SKAM (/TAXONOMY/TERM/21133)

LÆNGSEL (/TAXONOMY/TERM/6670)

KUNSTNERE (/TAXONOMY/TERM/6015)

ENSOMHED (/TAXONOMY/TERM/2774)

03 nov.20

(/users/barbara-rugholm-hessellund)

Af Barbara Rugholm
(/users/barbara-rugholm-hessellund)

Redaktør

Når mor ikke er den bedste i verden. Vigdis Hjorths hudløse roman om en datters smertefulde mor-opgør er en af efterårets helt store læseoplevelser.

Forholdet mellem mor og datter skildres med den midaldrende datter Johanna som jeg-fortæller i Vigdis Hjorths nye roman, der er en smuk og smertefuld fortælling om barndommens sår og bristede familiebånd. *"Hvis man vidste, hvis man som ung forstod, hvor afgørende barndommen er, ville man aldrig selv turde få børn"*, funderer Johanna, der kigger tilbage på sit liv og forsøger at forstå og nærme sig sin mor efter tredive års adskillelse.

Johanna er kunstner og har tilbragt tre årtier i USA med sin mand Mark og deres søn, som nu er voksen. Hun stak af med Mark som helt

ung efter deres møde på et akvarelkursus og forlod sin norske mand, familien og jurastudiet. Johannas advokatfar fordømte hendes valg og hånede datterens tegneevner

og kunstneriske interesser gennem barndommen. Da Johanna som etableret billedkunstner vender tilbage til Norge i forbindelse med en meget omtalt udstilling af sine kontroversielle og dystre værker "Barn og mor", minimeres kontakten, da hendes forældre føler sig udstillet. Johanna vender ikke hjem, da hendes far dør nogle år senere, og bruddet i familien er endegyldigt.

Efter sin mands død vender Johanna igen tilbage til Norge med en udstilling og ikke mindst for at forstå og forsøge at nærme sig sin mor. Hun tænker tilbage på barndommen og oplever tyngden af morens smerte og ensomhed i køkkenet og i vaskekælderens mørke. Erindringerne dukker op som perler på en snor, mens hun går ture i efterårsskoven og lur på sin mor og hendes lejlighed på afstand. Moren ønsker ikke kontakten med Johanna og bakkes op af Johannas lillesøster, som tager sig af deres aldrende mor. I dette limbo synker Johanna længere ned i sine grublerier og forestillinger om moren og bruddet, mens hun gennemlever sine smertefulde erindringer fra barndommen og drømmer om at rejse væk for altid.

Romanen er spækket med eksistentielle betragtninger om familiemønstre og traumer, og det skorter heller ikke på litterære og bibelske referencer. Den fortabte datter Johanna vender ikke hjem til en festlig modtagelse, men *"Alligevel går jeg ikke, for lidelsen er en lænke, der bringer hin magiske vellyst, lykken aldrig kan skænke"*, tænker hun med det berømte Tove Ditlevsen citat og senere med landsmanden Ibsens ord: *"Evig ejes kun det tabte"*.

'Er mor død' er en hudløs beskrivelse af en

datters smertefulde opgør med sin familie, der aldrig så hende, som hun var, og ikke mindst med sin mor. Vigdis Hjorth har skrevet om lignende tematikker i sit forfatterskab, mest kendt er romanen *Arv og miljø* (<https://litteratursiden.dk/boeger/arv-og-miljo>), som satte gang i en af Norges heftigste litteraturdebatter. Mange læste Hjorths beretning om en incestuøs familiehemmelighed som selvbiografisk, hvilket gav anledning til en offentlig familiefejde og en mediestorm om, hvor tæt litteraturen har lov at gå på virkeligheden. Hjorths nye roman kan læses som en kommentar til denne voldsomme debat og som et forsvar for kunstnerens ret til at bruge af sine egne erfaringer og udtrykke sig uden efterfølgende journalistiske faktatjek. For hvem ejer virkeligheden?

Romanen er en stærk og interessant læseoplevelse, som løftes af poetiske naturbeskrivelser som denne, hvor Johanna bevæger sig tænksomt gennem skovens visne blade, hvor løvfaldet afspejler hendes sindstilstand:

Aftnerne bliver kortere. Fra mit hi ser jeg det sidste løv falde, dværgbirkene rødme, mosen gråne og græsset lægge sig til ro, når mørket falder, insekterne dør eller går i dvale, alt venter på vinter, på nætter af jern. Et enligt muldebær skælver i skyggen af de store fyrre, hvor erindringerne venter, hånden skælver i november.

Midt i efterårsmørkets eksistentielle tanker og smertefulde erindringer er romanen fyldt med finurlige Hjorthske passager, referencer og humor. Denne kombination af alvor og

humor, som er karakteristisk for forfatteren, fungerer forbilledligt. 'Er mor død' er en af efterårets store læseoplevelser, som man kan glæde sig til i Karen Fastrups fine oversættelse.

BOGDETALJER

Andre bøger af Vigdis Hjorth